

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

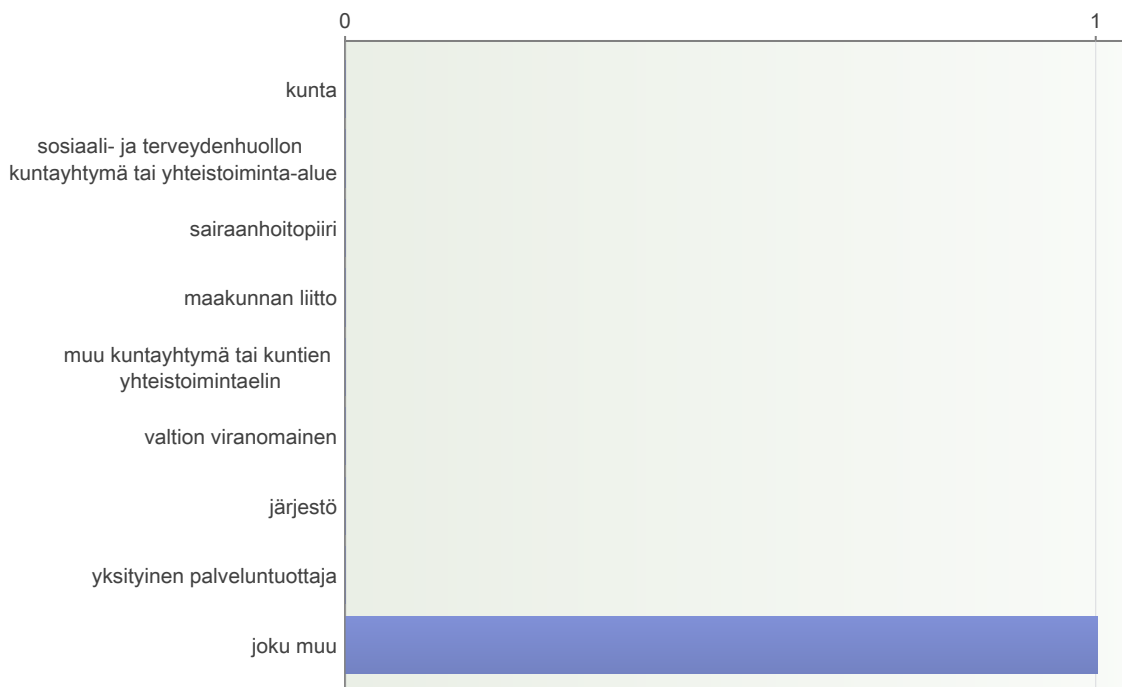
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Rinnekoti-Säätiö	Jaana Laaksonen	jaana.laaksonen@rinneko ti.fi, 0405364659	4.12.2017	Rinnekoti säätiön johtoryhmä

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

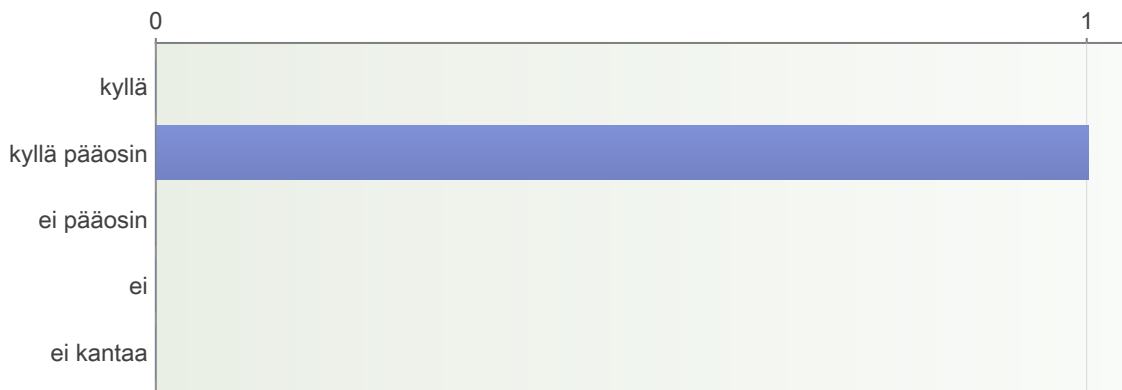

Avoimet vastaukset: joku muu

- Säätiöpohjainen yksityisellä toimiluvalla toimija yleishyödyllinen palveluntuottaja

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasselillä ja henkilökohtaisella budjetilla laadittujen hintojen on kuitenkin oltava vertailukelpoisia julkisten, yksityisen ja kolmannen sektorin palveluntuottajien kesken.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

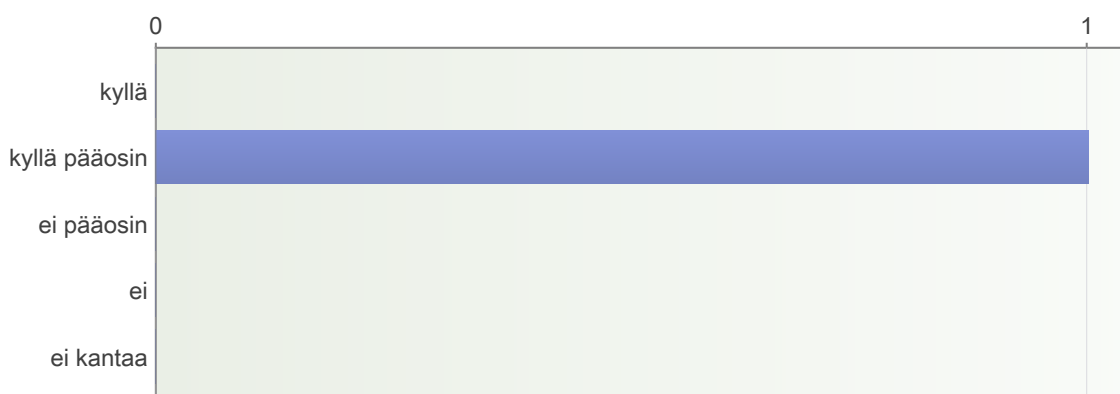
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan on saatava riittävästi tietoa valintamahdollisuuksista, palvelun laadusta ja vaikuttavuudesta sekä saatavuudesta. Palvelunohjauksen on oltava ehdottoman neutraalia. Potilaan asemasta ja oikeuksista sisältyvään lakiin ehdotettu muutos tuetusta päätöksenteosta on hyvä.

Valinnanvapausjärjestelmään esitetty asiakassetelijärjestelmä ja henkilökohtainen budjetti ovat erityisen hyödyllisiä kehitysvammahuollossa kun ottaa huomioon näiden järjestelmien mahdollistamat pitkät asiakassuhteet. Valinnanvapaudesta on hyötyä sellaisille asiakkaille joilla on päätöksentekokykyä, joko tuettuna tai itsenäisesti. Rinnekoti-Säätiön asiakkaista merkittävä osuus hyötyisi esitetystä valinnanvapaudesta. Paljon riippuu siitä miten asiakkaiden päätöksentekokykyä saadaan tuettua.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvää on se, että asiakassetelin kustannuksista vastaa maakunta eikä sote-keskus, tällöin kaikki maakunnan asiakkaat ovat yhdenvertaisessa asemassa.

Kaikilla kehitysvammaisilla ei ole päätöksentekokykyä tai edunvalvojaa joka auttaisi valinnanvapauden käyttämisessä. Säädos parantaa mahdollisuuksia hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun mikäli asiakas saa riittävästi ymmärrettävää tietoa saatavilla olevista palveluista. Palveluohjauksen on oltava ehdottoman neutraalia ja selkokielistä.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

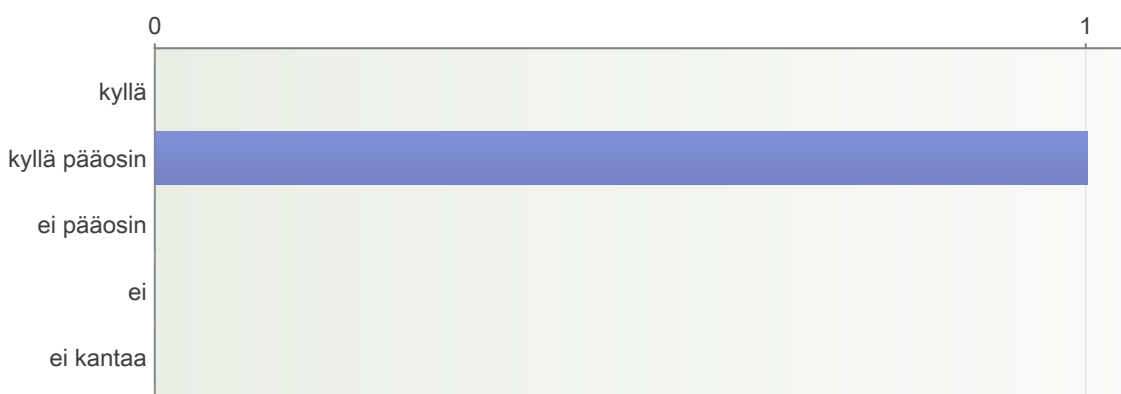
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On tärkeää, että asiakassuunnitelman tekee osaava moniammatillinen ryhmä, jotta laaja-alaisia palveluja tarvitseva henkilö saa tarvitsemansa palvelut. Palveluntuottajat tulee ehdottomasti sisällyttää mukaan asiakassuunnitelmien laatimiseen mikäli palveluntuottaja on valittu. Ennen kuin palveluntuottaja on valittu ja maakunta laatii asiakassuunnitelman, tulee palveluohjauksen olla neutraalia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

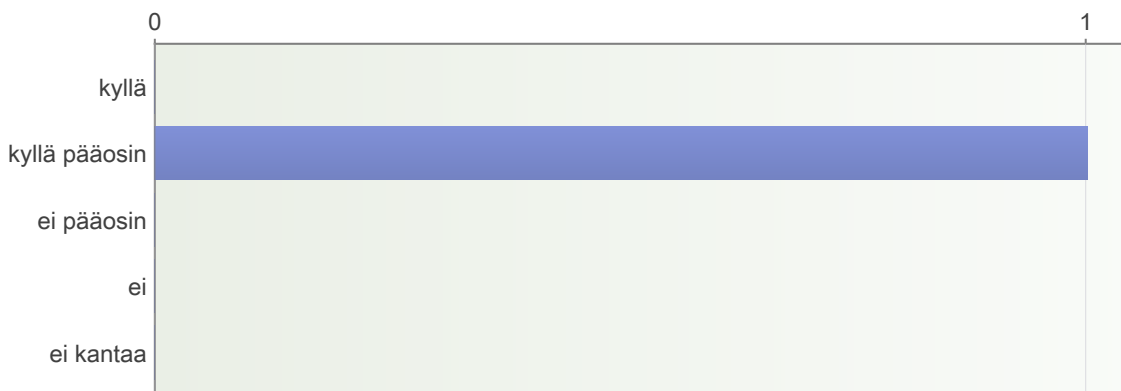
- On hyvä, että Suomessa on integraatiota auttamassa sähköinen potilastietojärjestelmä (Kanta-palvelut) ja sosiaalihuollon vastaava Kansa-arkisto.

Sote-keskuksen palveluiden keskittyminen lähinnä terveystaloihin voi olla ongelma kehitysvammaiselle asiakkaalle kun sosiaalihuoltoa ei ole terveystaloiden tapaan saatavilla. Pelkona on että syntyy tarpeeton raja sote-keskuksen palveluntuottajan ja maakunnan väliin. Erityisesti pienellä Sote-keskuksella voi olla vajetta kehitysvammaisiin liittyvässä osaamisessa.

Maakunnan ja sote-keskuksen välisen vastuun jakamisen tulee olla selkeä. Hoitovastuu ei saa jakautua siten että asiakkaan oikeus palveluihin vaarantuisi.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

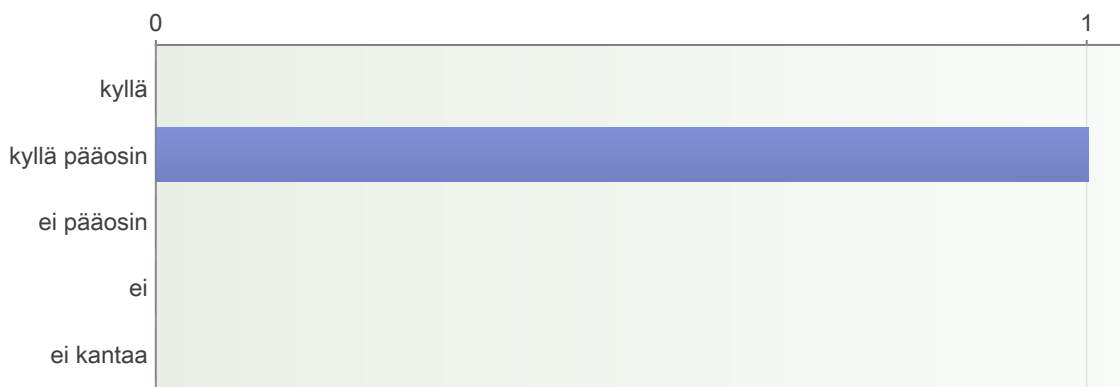
Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, että maakunnan käytössä on sähköiset valtakunnalliset tietojärjestelmät (Kanta- ja Kansa- palvelut) joiden perusteella järjestämisvastuu voidaan käytännössä toteuttaa.

Palvelujen yhteensovittamiseen on kiinnitetty tässä esityksessä aiempaa enemmän huomiota, mikä on hyvä asia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

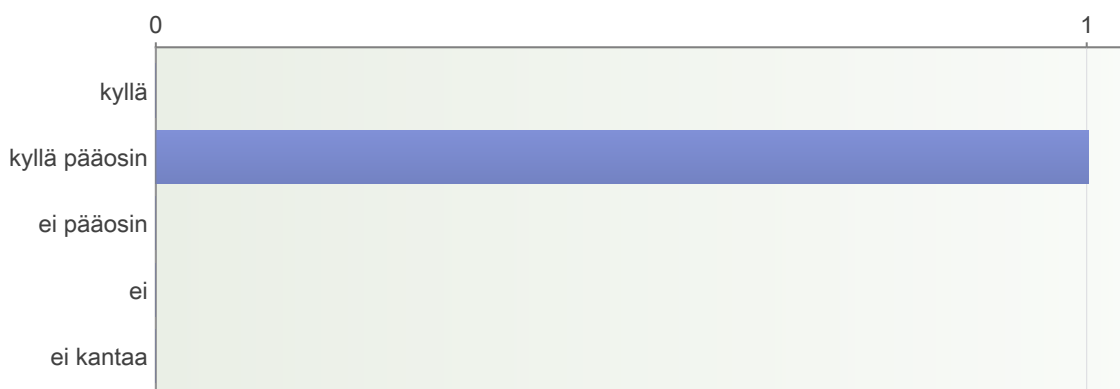
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestäjän ja tuottajan eriyttäminen antaa tilaa innovaatioille. Uusien innovaatioiden käyttö on mahdollisempaa ehkä enemmän henkilökohtaisessa budjetissa, koska asiakassetelin osalta innovaatioiden käyttäminen on rajattu vain asiakassetelin kannustinosaan. Joka tapauksessa esitetyt asiakassetelit ja henkilökohtainen budjetti ovat ennalta tarkkaan määriteltyjä kilpailutuksia parempia työkaluja innovaatioiden käyttöönottoon. Hyvää on myös se, että valinnanvapautta käyttävä asiakas täytyy pitää jatkuvasti tyytyväisenä, mikä kannustaa laadun parantamiseen ja innovaatioiden käyttöön.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

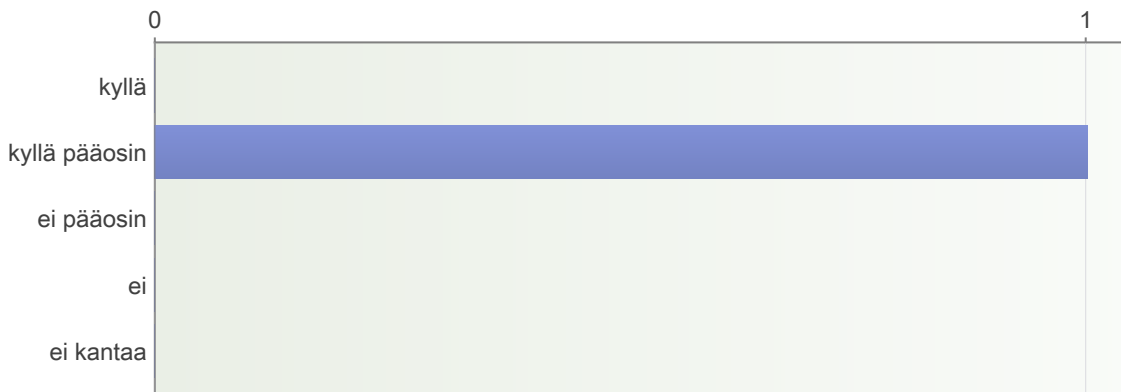
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki antaa maakunnalle vapauden määrittää asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin arvo, mikä saattaa houkuttaa lyhytaikaisiin säästöihin. Lyhytaikaiset säästöt voivat pitkällä aikavälillä vaarantaa 3 miljardin euron kustannuskasvutavoitteen kun asiakkaiden ongelmiin ei puututa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Paljon riippuu siitä miten maakunta käyttää valtaansa valinnanvapauslain toteuttamisessa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Syntyy alueellista eriarvoisuutta valinnanvapaudessa, koska kaikissa pienissä kunnissa ei välttämättä ole tarjolla yksityisiä ja julkisia sote-keskuksia. Huolena on, että yksikin iso yritys voi vallata pienen paikkakunnan alueen markkinat täysin, jolloin syntyy yksityinen monopoli. Lakiesitys mahdollistaa kuitenkin palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden silloin kun eri palveluntuottajia on tarjolla.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

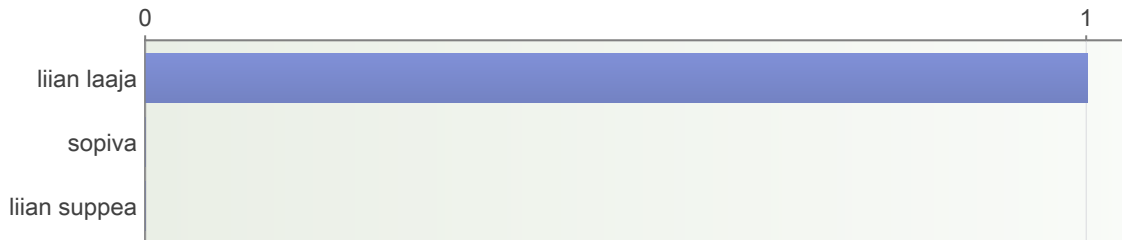
Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

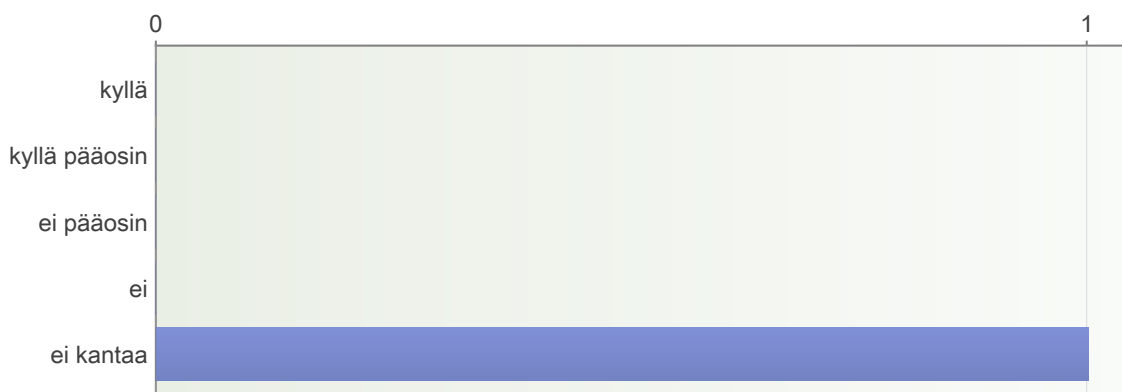
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon palveluvalikoima vaikuttaa laajalta, mikä saattaa vaikeuttaa erityisesti pienten ja keskikokoisten toimijoiden pääsyä markkinoille.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

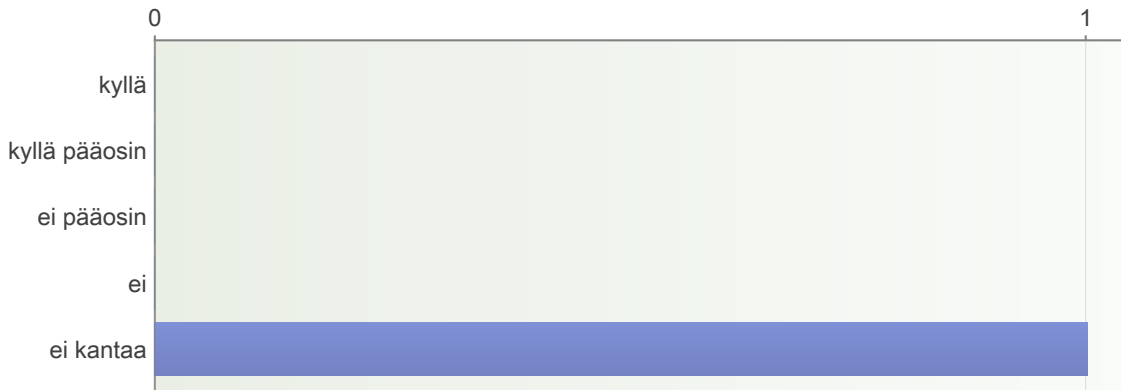

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

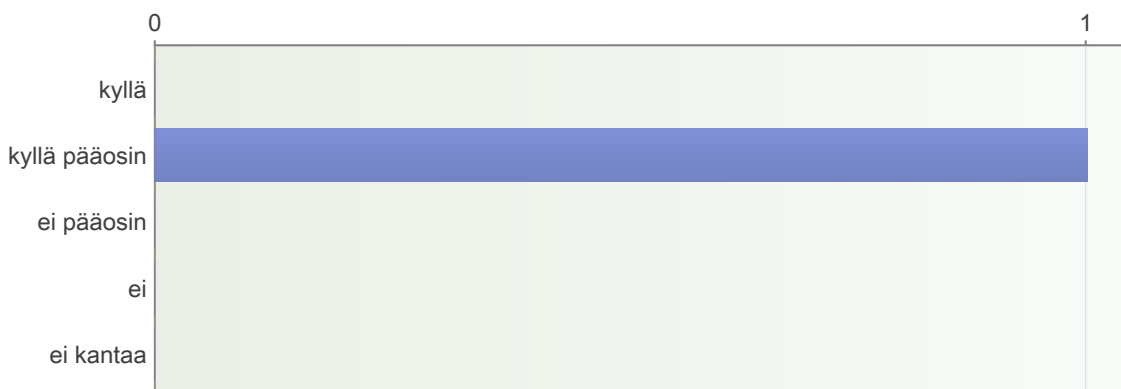

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty 37 § antaa hyviä mahdollisuuksia sosiaalihuollon palveluiden tuomiseksi lähelle asiakkaan valitsemaan sote-keskusta. Mikäli kuitenkin kaikkiin sote-keskuksiin ei näitä maakunnan palveluita tuoda tulee asiakkaiden yhdenvertaisuus vaarantumaan kun saatava palvelu ei ole kaikkialla sama. Tätä voitaisiin helpottaa velvoittamalla maakunta tuomaan sosiaalihuollon palvelunsa sote-keskukseen vähintäänkin sähköisesti. Sote-keskuksessa tulee olla myös tarvittavat välineet sähköiseen yhteydenpitoon niin ettei sähköinen asiointi jää asiakkaan oman toiminnan vastuulle. Kaikki asiakkaat eivät kykene itsenäiseen sähköiseen asiointiin.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

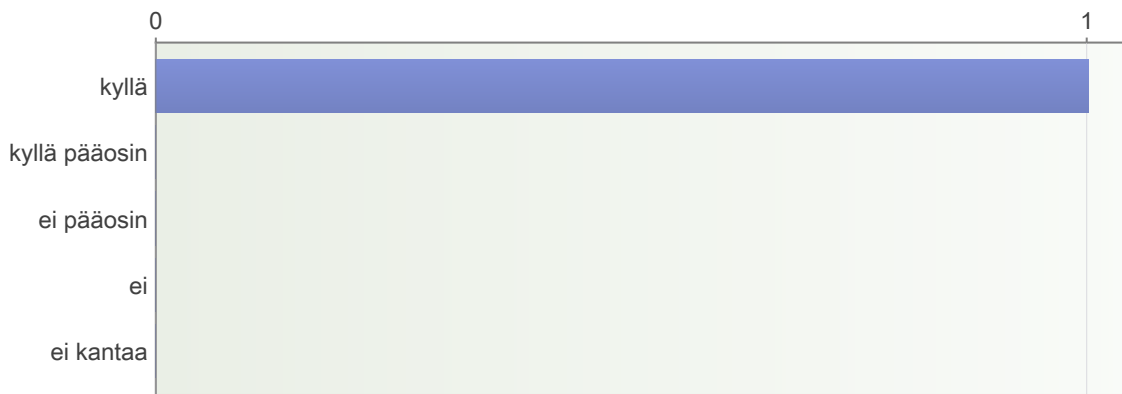

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

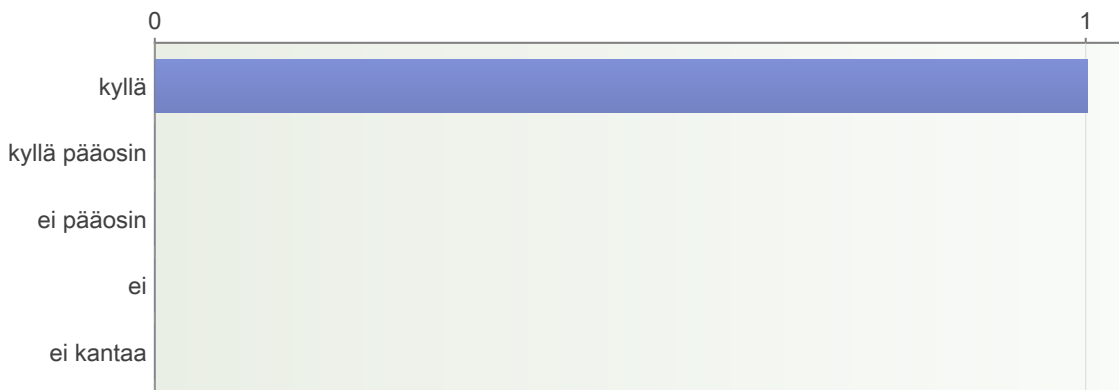
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli tulee voida myöntää myös osallisuutta tukevaan kehitysvammaisten päivätoimintapalveluun, henkilökohtaisen avun toteuttamiseen sekä mahdolliseen muuhun päivittäiseen suoriutumiseen tarvittaviin palveluihin (esim. saattoapu). Asiakasseteli pitää voida myöntää laajasti myös sellaisiin palvelutarpeisiin jotka eivät kuitenkaan oikeuta henkilökohtaisen budjetin käyttöön. Uhkana nähdään, että asiakkaalle ei myönnetä henkilökohtaista budjettia tämän lieväksi katsotun vammaisuuden perusteella, mutta että asiakas ei saa tämän sijaan myöskään mahdollisuutta asiakasseteliin. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaalla tulisi aina olla mahdollisuus saada palvelunsa joko asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin avulla, eikä henkilökohtaisen budjetin pidä myöskään kokonaan sulkea pois asiakassetelin käyttöä. Asiakkaiden palvelutarve saattaa muuttua esimerkiksi siten, että asiakkaalle syntyy tarve lyhytaikaiselle avulle vaikkapa lonkkaleikkauksen yhteydessä. Tällä ei olisi kuitenkaan vaikutusta henkilökohtaiseen budjettiin.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

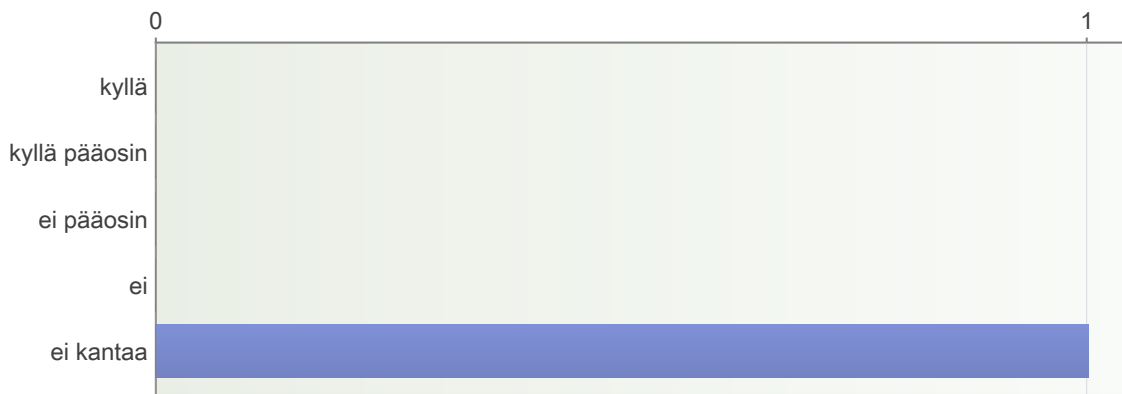

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

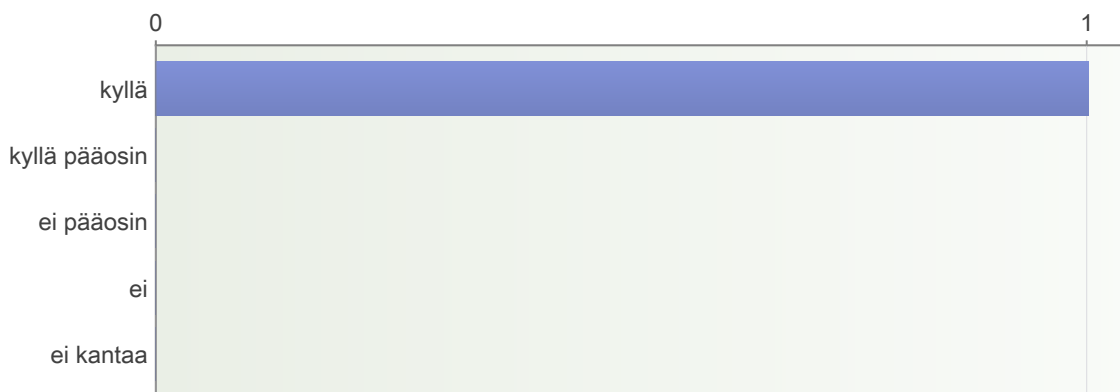

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

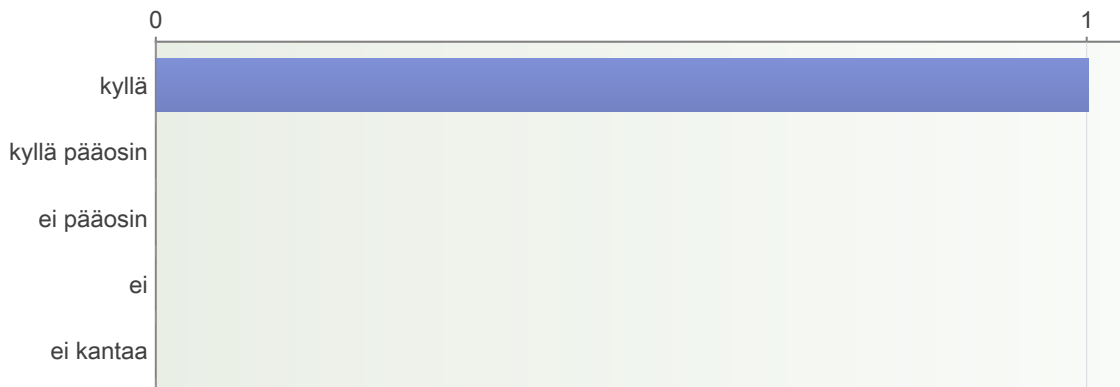
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet ovat paljon nykyistä lainsäädäntöä paremmat.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Erityisesti on huolehdittava siitä, että asiakkaan saama ohjaus ja neuvonta on neutraalia ja objektiivisesti arvioiden asiakkaan edun mukaista. Ohjauksen ja neuvonnan tulee olla riittävän ymmärrettävää, jotta myös heikoimmassa asemassa olevat kykenevät sen ymmärtämään.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

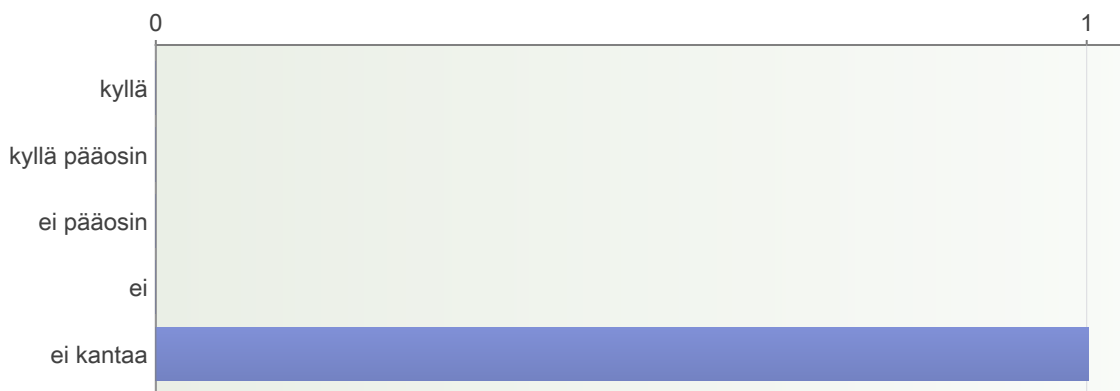

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

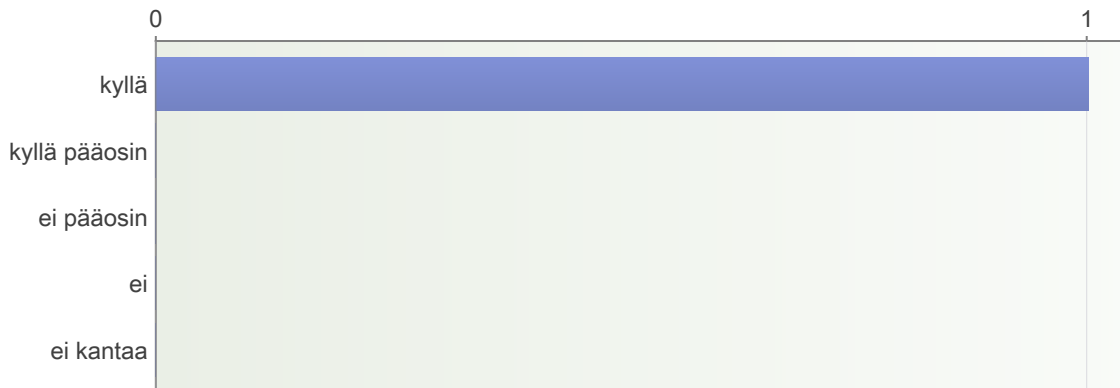

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

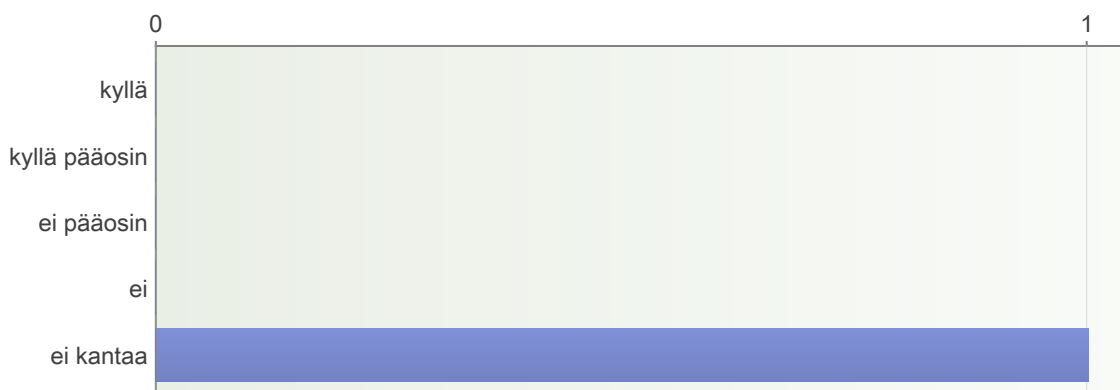
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

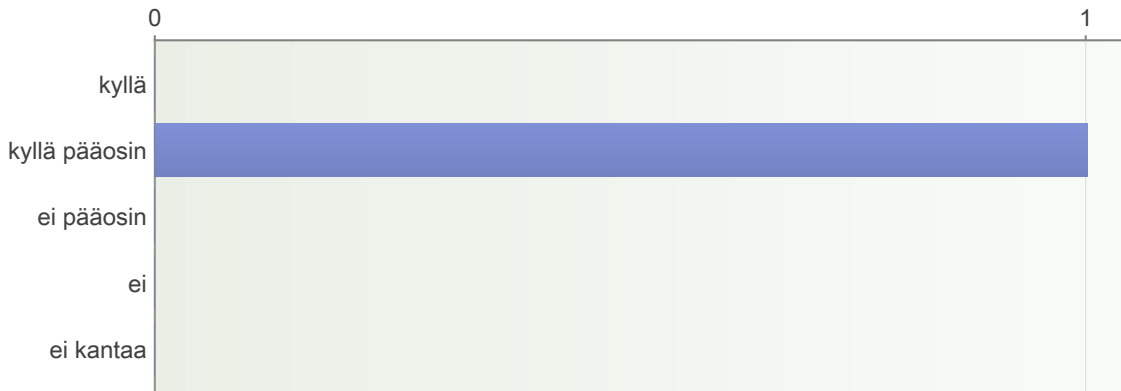

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

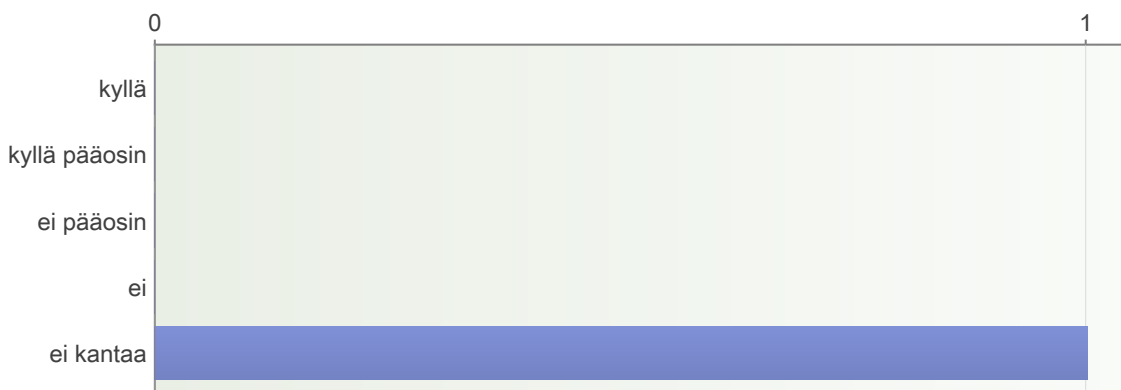
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin arvon tulee määräytyä siten, että myönnettävä asiakasseteli olisi sama riippumatta siitä onko palvelu maakunnan vai yksityisen palveluntuottajan tuottamaa.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Ei vastauksia.

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Ei vastauksia.

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Rinnekoti-Säätiön asiakkaiden valinnanvapaus tulee esityksen perusteella laajenemaan. Samoin lakiesitys tulee parantamaan yksityisten ja julkisten palveluntuottajien vertailukelpoisuutta.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Yksityisille ja kolmannen sektorin palveluntuottajille maksettaviin korvauksiin on vertailukelpoisuuden vuoksi lisättävä laskennallinen arvonlisäveron osuus jonka maakunnan liikelaitos voi saada valtiolta takaisin. Yksityisen terveydenhuollon toimijat eivät voi vähentää arvonlisäverottomaan sote-toimintaan sisältyviä arvonlisäverollisia ostoja. Tämä vääristää palveluntuotannon todellista hintaa ja se tulee korjata läpinäkyvällä arvonlisäveron hyvityksellä yksityisille ja kolmannen sektorin palveluntuottajille.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.